

PROLOGAS

Ant mėlynai juodo katafalko, per didelio karstui, nors šis ir skendi pasityčiojamai ryškių žiedų jūroje, tviska vėlyvo balandžio saulės spinduliai.

Karstas toks mažas, kad žiūrint į jį kyla šleikštulys. Baltas it sniegas, su žalvario vyriais, nešamas ant keturių šeimos draugų pečių, kai, tiesą sakant, jam nešti pakaktų ir vienu rankų.

Jų veidais ritasi ašaros; keturių stambių vyrų, kiekvieną penktadienio vakarą besivaržančių, kuris pakels daugiau išgerti. Keturių tikrų vyrų, kurie raugėja, gadina orą ir žavisi vienas kito mokėjimu nusigerti iki žemės graibymo.

Dabar jie verkia ir nè nesistengia slėpti ašarų. Tai priimtina. Šiandien niekas jų nepasmerks.

Jiems einant taku prie altoriaus, bažnyčioje tvyro mirtina tylą. Nors verkia, sielvartauja ir liūdi, vyrai didžiai susikaupe. Karstas per mažas ir per lengvas, kad jį neštų keturi bičiuliai, susitikdavę regbio aikštėje. Bet kas gi norėtų suklupti, užkliuvęs už kilimo krašto ar įsipainiojęs į nerūpestingai ant tako gulintį rankinės diržą?

Kas norėtų išmesti karstą? Užsitraukti nešlovę? Tapti girtų penktadienio vakaro istorijų herojumi?

O aš puikiai žinau: kuo tvirčiau ko nors įsitversi, kuo labiau bijosi paleisti, tuo lengviau tai išslys iš rankų.

Nedidelę baltą dėžę nulydi susirinkusiųjų bažnyčion akys. Toks mažas karstelis kažin kuo atgrasus. Bet, sprendžiant iš to, kaip tįsta nuošaliau stovinčiųjų kaklai, suprantu, kad atgrasumas ir traukia žmones. Jie nori pamatyti akį režiančią keistenybę. Makabriškai trumpą kelionę nuo gimimo iki mirties.

Man už nugaros girdėti tramdoma rauda, visgi dauguma žmonių nustėrę iš siaubo.

Sielvartingi žvilgsniai nuo karsto krypsta į mane.

Nereaguoju į kupinus užuojautos veidus ir akis, kuriomis mane smeigia per ilgai, mat tikisi, kad žvilgtelėjęs jų pusėn pamatysiu, kaip uoliai jie gedi. Man nerūpi jų sielvartas ir neturiu jokio noro dalytis savuoju.

Todėl, kad kančia man naudinga. Ji tapo gyva, kvėpuojančia būtybe, kuri nuolat keičia formą, dydį ir spalvą. Ji nebeslegia, bet teikia man peno. Sielvartas — tarsi oras, kurį įkvepiu. Organizmas jį priima kaip deguonį, kaip ką nors tyro ir gero. Tačiau netikėtai sielvartas pakinta ir tampa nuodais.

Pagaliau nuliūdusi minia leidžiasi trumpon kelionėn į kapinių pakraštį, išpuostą spalvotomis vėliavėlėmis, minkštais žaislais, angelų ir cherubinų figūromis.

Man už nugaros slopiaais balsais kalbasi gedėtojai. Žinau, kad ieškodami atramos laikosi vienas kito. Susikibę už parankių lėtai ir pagarbiai žengia kapavietės link.

Prie gilios duobės, sakytum, skirtos medžiui ar krūmui sodinti, bet ne užgesusiai gyvybei užkasti, prieina kunigas.

Karstą leidžiant į duobę perskaito keletą Biblijos eilučių.

Rauda man už nugaros virsta sielvarto kupinu kauksmu, iš krūtinių išsiveržia nemaldomi riksmi ir išsisklaido tarp medžių. Štai ir viskas.

Karstas žemėje.

Sau ant nugaros jaučiu delnus; jie ramina, guodžia. Vieni atsitraukia iškart, kiti pasilieka ilgiau. Visi nori išreikšti paramą. Pasidalyti skausmu, parodyti žmogiškumą.

Bet man nusispjaut.

Šitie žmonės manęs nepaguos.

Kaip ir žinojimas, kad visų mūsų laukia amžinasis atilsis. Manęs neguodžia banalybės ir klišės, viešos užuojautos,

atvirukai, gelės ir skambučiai telefonu. Nei žinojimas, kad bent trumpą laiką vis dėlto buvome kartu.

Jėgų man teikia įniršis. Iki baltumo įkaitęs įniršis, kuriuo dega kiekviena mano kūno ląstelė, kiekvienas mano būties atomas.

Guodžia žinojimas, kad turiu planą.

Žinojimas, kad kaltininkai — visi iki vieno — sulauks mirties.

Slaugytojai baigus pjauti gipso įtvarą Kima lengviau atsikvėpė. Visi penki pirštai sveiki. Pagaliau išdžiūvusią kojos odą apgaubė šviežias ir tyras oras. Pasilenkusi ji pasikasė blauzdą ir garsiai sudejavo iš malonumo. Niežulys varė iš proto išsisas šešias savaites.

— Na kaip, geriau? — paklausė slaugytoja.

— Kurgi ne, po velnių, — atsakė Kima taip įnirtingai kasydamasi koją, kad oda paraudo.

Vis dėlto malonumas, kurį patyrė nuėmus gipsą, visai nepanėšėjo į tą, apie kurį svajojo šešias nuolatinės kančios savaites. Būdavo naktų, kai jai magėjo pačiai persipjauti įtvarą ir pasikasyti koją. Sulaikydavo tik mintis apie laukiantį pasimėgavimą. Bet gipso nuėmimo procedūra baigėsi vos prasidėjusi.

Slaugytoja padavė Kimai drėgną servetėlę ir ji dėkinga nusišluostė ilgai gipse glūdėjusią odą.

Tada paslinko dešinę koją prie lovos krašto ir slaugytoja numetė įtvarą į šalį. Ant kojos nebeliko šešias savaites nešioti papildomo svorio, todėl atrodė, kad ji tuojau pakils į orą ir nusklės.

Slaugytoja raminausiai palietė Kimai šlaunį.

— Ne taip greitai, inspektore, — nutaisiusi visažinės veidą pasakė ji. — Netrukus jus apžiūrės gydytojas Šahas. Gipsas nuimtas, bet šokinėti anksti.

Moteris švelniai patapšnojo detektyvei per koją, tarsi kalbėtusi su vaiku.

— Taip, bet aš turiu kai kur...

— A, ponija Stoun, — tarė gydytojas Šahas. — Matau, kad šiandien jūs tokia pat kantri, kaip ir visada.

— Daktare, tik noriu grįžti...

— Juk pikta, kai kūnas neklauso?

Išgirdusi nerūpestingą ir džiugų gydytojo toną Kima prisimerkė.

Gydytojas Šahas žvelgė pro akinių viršų, kaip ir tada, kai ją atvežė į ligoninę po kolegos žūties.

Tąkart ramus ir tylus jo balsas prigesino Kimos įniršį bei norą šokti iš lovos ir bėgti. Nė pati nenutuokė kur. Žinojo tik viena: kad kolega guli negyvas ant varpinės grindų, o ją jėga išvežė į ligoninę.

Kima prisivertė grįžti į dabartį, kai tartum mėgindamas švelniai sulaikyti ją ant lovos gydytojas Šahas uždėjo delnus ant kulکشnių.

— Kelkite koją, — tarė jis, paleisdamas kairę Kimos kulکشnį ir laikydamas virš jos ranką.

Užtruko keletą sekundžių, kol ištisas savaites be darbo buvę raumenys pakluso smegenų komandai.

Koja pakilo ir palietė ištiestą gydytojo ranką. Sutrūkčiojo ore, o tada įsitempęs šlaunies raumuo grąžino koją ant lovos.

— Dabar kairėn, — paliepė gydytojas. — Ir dešinėn. Raumenys nusilpę, atsigaus pamažu. Kol kas koja nėra išgijusi, — pridūrė vėl žvelgdamas pro akinių viršų.

Tarsi Kima pati nežinotų. Ant jos pieno baltumo odos buvo matyti gipso įtvaro paliktos žymės. Ten, kur išlindo lūžęs blauzdikaulis, driekėsi dviejų colių randas.

— Rentgeno nuotrauka rodo, kad kaulai sugijo, tačiau... — gydytojas nutilo.

Kima pagalvojo, kad žodis „tačiau“ nežada nieko gero.

— Ir toliau turite saugotis. Kurį laiką skaudės, nes nusilpo ilgai krūvio negavę raumenys. Norėčiau skirti jums fizioterapijos procedūras tris kartus...

— Daktare, juk žinote, ko prašysiu? — nutraukė gydytoją Kima.

— Turite suprasti, kad norint atsigausti, reikia laiko ir švelnios mankštos. Kaulų sugijimas — tik pirmas žingsnis...

— Daktare Šahai, — spaudė Kima.

Matant nekantrų pareigūnės veidą gydytojui beliko dramatiškai atsidusti.

Jis linktelėjo ramentų, kurie stovėjo atremti prie durų, pusėn.

— Norėčiau, kad ir toliau jais naudotumėtės, kol jums atliks pora pirmųjų fizioterapijos procedūrų.

— Daktare, — neatlyžo Kima.

— Su sąlyga, kad imsitės lengvų užduočių, patartina kabinete, nematau priežasties, kodėl negalėtumėte grįžti į darbą.

Kima permetė dešinę koją per lovos kraštą ir įtempusi klubo bei sėdmenų raumenis greta nuleido ir kairiąją.

— Vadinasi, esu oficialiai laikoma sveika?

Tarsi nujausdamas, kad tokio sprendimo vienas iš jų anksčiau ar vėliau pasigailės, gydytojas vos vos linktelėjo.

Kima nulipo nuo lovos ir įspėdama pakėlė ranką, kai norėdami padėti gydytojas Šahas ir slaugytoja žengė artyn.

Pastačiusi ant grindų dešinę koją primynė ir kairiąją.

Iš blauzdos tiesiai į klubą nudiegė skausmas.

Kima susverdėjo.

Norėdamas ją prilaikyti gydytojas ištiesė ranką, bet ji papurtė galvą ir įsitvėrė į lovūgalį.

Nekreipdama dėmesio į nesvarumo pojūtį, dėl kurio koja, atrodė, tuoj savaimė pakils, tarsi cirko scenoje mostelėjus fokusininko lazdele, ji dar kartą pabandė atsistoti.

Suprantama — juk koja šešias savaites buvo sukaustyta gipso, ir atsiradęs nestabilumo jausmas Kimą nervino.

Susikaupusi ji žengė žingsnį pirmyn.

Vėl suskaudo, bet šį kartą skausmas nebuvo toks veriantis ir netikėtas kaip pirmąsyk. Nekreipdama dėmesio į smulkų prakaitą ant kaktos ji žengė dar vieną žingsnį.

Atsitraukęs gydytojas Šahas atidžiai stebėjo Kimos judesius.

Ji žengė dar vieną žingsnį. Prie durų.

— Nemėginkite skubinti gijimo, — įspėjo gydytojas, jai žengus kitą žingsnį.

Kima suėmė durų rankeną ir padėjo.

Iš šilto gydytojo žvilgsnio suprato, kad buvo išgirsta. Tada, nė nežvilgtelejusi į kabinetą likusius ramentus, ji žengė koridoriun ir uždarė paskui save duris.

Kima lėtai slinko ligoninės koridoriu. Ji ir užmiršo, kaip toli nuo pagrindinio įėjimo procedūrų kabinetas. Juk atvyko į ligoninę su dviem papildomomis kojomis, prie kurių per šešias savaites spėjo įprasti.

Suskaičiavo, kad norėdama nusigauti iki lifto turės žengti dešimt žingsnių. Su kiekvienu žingsniu vis labiau savimi pasitikėjo ir jautėsi taip, tarsi grįžtų seniai pamirštas įprotis, bet nuo pastangų sukilo šleikštulys.

Nusiminusi, kad raumenys tebemiega, ir norėdama atgauti kvapą akimirksniu atsirėmė į sieną.

— Gal galiu padėti? — paklausė raudonais marškinėliais vilkintis savanoris. Jam ant kaklo kabančioje kortelėje buvo užrašytas Terio vardas.

Kima papurtė galvą, bet vyras atvėrė duris jai iš dešinės.

— Ten yra kėdė, — pasakė rodydamas į mažą patalpą. — Atsipūskite. Regis, tuoj nualpsite.

— Ačiū, man viskas gerai, — atsakė Kima ir patraukė prie pagrindinio ligoninės įėjimo, kuo toliau nuo paslaugiojo savanorio.

Pasiekusi automatinės duris pamatė jos laukiantį taksi.

Ji vis dar tokia lėtapėdė! Visgi metas grįžti į darbą, pas komandą. Nors komanda daugiau niekada nebus tokia kaip anksčiau, Kima jau seniai turėjo grįžti.

2

Gydytojas Gordonas Kordelas sustabdė mašiną priešais daugiabutį ir su nuostaba pagalvojo, kaip greitai žmogų gali apleisti sėkmė.

Jo gyvenimas apvirto aukštyn kojomis vos per šešias savaites po Seidės Vinters, kuri mokėsi jo mokykloje, Hitkresto akademijoje, mirties aplinkybių tyrimo. Elitinę mokyklą, kurią lankė Juodojo krašto privilegijuotųjų ir turtingųjų vaikai, policija išnarstė po kaulelį. Tyrimo metu paaiškėjo, kad Kordelas atliko nelegalų abortą šešiolikmečiui Seidės seseriai.

Kažin ar jis galėjo rinktis. Išklausęs merginos tėvo pasakojimą ir sužinojęs, kad nėštumas mažiausiai trimis savaitėmis viršija leistiną dvidešimt keturių savaičių ribą, turėjo nusizengti Abortų įstatymui ir nutraukti nėštumą be privalomo kito gydytojo sutikimo.

Ačiū Dievui, jokių įrašų apie atliktą procedūrą neišsaugojo, o tie, kas iš Vintersų liko gyvi, laikė liežuvį už dantų.

Visa bėda, jog ta kalė detektyvė su savo komanda iš Vakarų Midlandso policijos štabo dėjo visas pastangas, kad Kordelas stotų prieš teismą. Tik jiems nepavyko.

Slaptoji pikų bendruomenė susitelkė ir gydytoją apsaugojo. Jis dėkingas likimui, kad būdamas vienuolikos įstojo į vieną iš keturių slaptų Hitkresto klubų. Kordelas mėgavosi priklausęs išrinktiesiems ir naudojosi narystės brolijoje priva-

lumis bei ryšiais, kurie nenutrūko net baigus mokyklą. Kartą pikas — visiems laikams pikas. Kaip ir tikėjosi, aukštus postus užimantys klubo nariai mūru stojo už Kordelą. Saugojo, kol pavojus praėjo.

O tada atsiuntė laišką.

Palaimingas įsitikinimas, kad yra tarp neliečiamųjų, netruko išblėsti, kai atplėšęs voką rado suplėšytą kortą. Pikų devynakės skutus. Jokio raštelio ar paaiškinimo. Kordelas jų ir nepasigedo. Kuo puikiausiai suprato, ką jam nori pranešti.

Pikai užstojo gydytoją tik dėl vienos priežasties: saugojo, kad policija nepriremtų Kordelo prie sienos, nes patys norėjo su juo susidoroti.

Praėjus dviem paroms po to, kai atplėšė voką, Kordelą atleido iš chirurgo pareigų privačioje Ouklando ligoninėje Stauerporte prie Severno. Tą pačią dieną prarado naujutėlaitį „Lexus“, o po dviejų dienų ir pats buvo išmestas iš namų, kai žmona sužinojo, kodėl vyras neteko darbo. Pikams nerūpėjo, kad Kordelas atliko nelegalų abortą. Jiems nerimą kėlė tik viena — gydytojas įkliuvo policijai.

Praėjus savaitei po to, kai neteko darbo Ouklando gydyimo įstaigoje, jį mielai priėmė Dadlio ligoninė.

Turėtų džiaugtis, gavę tokį darbuotoją, galvojo Kordelas. Juk mokėsi geriausiose šalies mokyklose, o jo reputacija vis dar tyra kaip krištolas. Oficiali reputacija, žinoma.

Nors atlyginimas naujoje darbovietėje nėra iš tolo neprilygo įspūdingai šešiaženklei sumai, kurią gaudavo Ouklande, uždarbio pakako mokėti paskolai namo, kuriame liko gyventi žmona, vieno miegamojo butui Dadlyje bei devynerių metų „Vauxhall“ automobiliui išlaikyti.

Kordelas žinojo: tai laikini nepatogumai. Turi iškęsti bausmę už tai, kad buvo sučiuptas. Kad policija įkišo nosį į

slaptosios, senas tradicijas puoselėjančios bendruomenės reikalus ir užtraukė jos nariams skandalo šešėlį. Greitai jam vėl nusišypsos sėkmė. Netrukus į Kordelą kreipsis pagalbos koks nors pikas. Lordo ar ministrų kabineto nario lengvabūdė pauglė dukrelė prisidarys bėdų, kurias išspręsti patikės tik tam, kas moka laikyti liežuvį už dantų.

Štai tada pikai pakvies Kordelą grįžti. Staiga jam vėl atsirasi vieta senajame darbe. Prie namo — rekonstruoto svirno su penkiaais miegamaisiais ir keturiais vonios kambariais — vėl stovės „Lexus“, o žmona išskėstomis rankomis priims jį atgal.

Kol kas padirbės už grašius ir darys rutinines operacijas visuomenės atmatoms, sėdinčioms ant sprando valstybinei sveikatos apsaugos sistemai.

— Gydytojau...

— Ne dabar, ponija Vilkins, — atšovė Kordelas, praeidamas pro A1 buto duris, kur iš tarpdurio kyšojo senyvos moters galva.

Kartą jis neapdairiai paminėjo esąs gydytojas ir nuo to laiko kaimynė kone kasdien laukdavo Kordelo prie durų, pasiruošusi jį pribaugti vardydama vis naujas menamas savo ligas.

— Bet aš tik...

— Atsiprašau, neturiu laiko, — kopdamas laiptais nukirto Kordelas.

Girdėjo moters pasipiktinimo šūksnius už nugaros, bet grįžti prie jos durų neketino. Gerai, kad kaimynė nesinaudoja internetu. Juk tada prisitaikytų sau daugybę mirtinų ligų!

Sekdamas savo kvėpavimą jis užlipo laiptais į antrą aukštą. Kai turi tiek antsvorio, sunku gyventi name be lifto, bet per pastarąjį mėnesį jam pavyko numesti daugiau kaip šešiolika svarų. Ir nors nebuvo nusiteikęs kankintis ilgiau negu būtina, slapčia vylėsi, kad prieš grįždamas namo numes dar keturio-

lika svarų. Jo žmona, Lilita, tuščiai išbandė dešimtis dietų, o jis nuolat kartojo, esą vienintelis kelias sublogti — tai mažiau valgyti ir daugiau judėti. Gydytojas mėgavosi savo savitvarda ir nekantravo sulaukti, kada galės išrėžti žmonai buvęs teisus.

Kopimas laiptais ir nesami garuojantys pietūs ant stalo darė stebuklus.

Nekreipdamas dėmesio, kad apsunko kvėpavimas, o akyse ėmė žaižaruoti ir kaktą išpylė prakaitas, Kordelas atvėrė savo laikinojo būsto duris. Butą jis turėjo jau keletą metų, bet naudodavosi juo tik retkarčiais.

Kordelas įžengė į svetainę, kuri — jis galėtų prisiekti — kiekvieną dieną darėsi vis mažesnė. Arka vedė į nedidukę belangę virtuvę su daugybe pakabinamų spintelių.

Už durų buvo miegamasis, iš kurio galėjai patekti į vonios kambarį.

Nuo tos dienos, kai jis pirmą kartą peržengė šio buto slenkstį, būstas mažai tepakito — ir toliau panėšėjo į tuščią dėžę.

Laisvindamasis kaklaraiščio mazgą Kordelas patraukė į miegamąjį. Palaukusi keletą dienų Lilita leido jam atvažiuoti drabužių. Bet įspėjo nieko daugiau neliesti.

Kordelas patenkintas nusišypsojo. Žmona taip ir nepastebėjo, kad nuo lovos spintelės jis nudžiovė sūnų fotografiją. Solas jau chirurgas, o Lukas mokosi medicinos mokykloje. Maža pergalė, bet vis dėlto pergalė.

Įkišo ranką į lagaminą, norėdamas, kaip įprasta, išimti sūnų portretą.

Pastatęs jį šalia lovos, pripažintų, kad gyvenimas visam laikui pasikeitė, o tam Kordelas kol kas nepasirengęs.

Putlūs gydytojo pirštai užčiuopė šilkinį lagamino dugną.

Suraukęs kaktą jis pasikuitė tarp atsarginių batų ir dviejų porų kojinių.

Išskyrus šilkinį lagaminą pamušalą ir tvirtinamąjį diržą, nieko daugiau neužčiuopė.

Nors ir žinojo, kad fotografijos neišėmė, Kordelas apsidairė po kambarį.

— Kur, velniai griebtų...

Nespėjus baigti sakinio, galvą jam nusmelkė akinantis skausmas.

Krito kniūbsčias ir ausis pasiekė į šipulius byrančio stiklo garsas.

Akyse pasirodė žiežirbos, galugerklį sukilo šleikštulys. Dar kiek, ir neteks sąmonės. Norėdamas nuvyti šleikštulį vyras nurijo seiles. Tikėdamasis aplenkti tamsą, kuri ėmė jį glemžtis, tankiai sumirksėjo.

— Sveiki, gydytojau Kordelai, — tarė tylus, ramus balsas už nugaros.

Vyras pamėgino atsisukti į užpuoliką.

Balso jis nepažino, bet atsigręžęs suprato, kad veidas matytas. Tik Kordelas negalėjo prisiminti kur.

— Ką...

— Užsičiaupkite, gydytojau, — nutraukė jį užpuolikas. — Jūsų sūnūs labai mieli, — išgirdo Kordelas ir stengdamasis susigrąžinti regėjimą sumirksėjo.

Tik tada suprato, kad jam į galvą trenkė portretu. Puikiųjų jų jo sūnų portretu.

— Atėjo metas, gydytojau Kordelai. Metas apsispręsti.

3

Priėjusi prie nuovados durų Kima nusprendė nepasiduoti nerimui. Nebuvo darbe ilgiau nei mėnesį. Pradžioje ji

pareiškė galinti visiškai normaliai dirbti ir nesutiko eiti nedarbingumo atostogų, bet Vudis įvertino padėtį kitaip.

Einant pro registratūrą šyptelėjęs pasisveikino Džekas:

— Sveika sugrįžusi, ponია.

Kima be žodžių linktelėjo.

Tada patraukė pažįstamais koridoriais, pilnais džiaugsmo ir sielvarto, kuriuose zujo darbą baigiančios ir pradedančios pamainos darbuotojai.

Įprastai norėdama pasiekti boso kabinetą ketvirtame aukšte, Kima nesusimąstydama rinktūsi laiptus ir žengtų kas antrą pakopą. Šiandien ji išsikvietė liftą. Praėjusi dviejų Vudžio pavaduotojų kabinetus, pasibeldė į boso duris.

Nerimas grįžo. Tai, ką ji daugybę kartų nė nesusimąstydama, be mažiausios dvejonės darydavo pastaruosius keletą metų, šiandien atrodė neįprasta.

Vos perkėlus svorį ant dešinės kojos, žemas ir ramus Vudžio balsas pakvietė užėti.

Kima atidarė duris ir netikėtai jai toptelėjo, kad šis vyras yra nekintama jos gyvenimo dalis.

Ji nė neabejojo, kad pamatys Vudį sėdintį prie stalo, vilkintį nepriekaištingais marškiniais, kurių baltumą pabrėžia jo rusva lygi oda bei plikai skusta galva. Ant piršto jis tebemūvėjo vestuvinį žiedą, nors jau trejus metus buvo našlys.

Vudis nusiėmė akinius ir pasidėjo juos priešais įrėmintą anūkės Lizės fotografiją.

— Vadinasi, grįžai, Stoun?

Būtent tokių žodžių, tik ištartų kitokiu tonu, Kima ir tikėjosi. Vudžio balse buvo girdėti įtampa ir kartėlis. Jis kalbėjo pro sukąstus dantis, tarsi Kima būtų pasirodžiusi per anksti.

— Esu visiškai sveika, pone, — detektyvė žengė į priekį.

Vudis šaltai ją nužvelgė. Nieko kita ir negalėjai tikėtis. Ore kybojo klausimas, kurio juodu dar neturėjo progos aptarti.

Inspektorė giliai įkvėpė.

— Pone, norėjau kai ką...

— Tau būtina konsultacija, Stoun, — nutraukė ją viršininkas. Akivaizdu, kad boso prioritetai kitokie nei jos.

— Visai nebūtina, — automatiškai atrėmė Kima.

— Kas taip sako? — pasidomėjo Vudis.

— Aš, pone. Esu pasirengusi grįžti į darbą.

— Negaliu sutikti su tuo, kaip vertini savo fizinę būklę, tai kodėl turėčiau tikėti, kad esi pasirengusi psichologiškai?

— Nes pažįstu save geriau nei bet kas, — paprastai atsakė detektyvė.

— Stoun, jeigu mėgstu gerą kepsnį, tai dar nereiškia, kad esu mėsininkas. Tau paskirtas susitikimas su mūsų psichologu, kad...

— Ne, — sausai nukirto Kima.

Vudžio veidas suakmenėjo.

— Jokių ginčų.

Kima ištraukė iš kišenės policininko ženklelį ir padėjo ant stalo.

— Jūs teisus, pone, jokių ginčų.

Daugiau joks policijos psichologas neprisiartins prie Kimos nė per patrankos šūvį. Prieš dešimt metų, kai buvo konstablė, ji dalyvavo tiriant prievartos prieš vaikus bylą. Tą dieną, kai, lydimi Kimos, vaikų teisių pareigūnai atvyko į namus paimiti berniuko, rado vaiką negyvą.

Ištyrus bylą įprastas apsilankymas pas policijos psichologą apkarto, kai šis pabandė susieti jos pyktį su brolio dvynio, kurio Kima neteko šešerių, mirtimi. Negana to, kad psichologas ištraukė šią informaciją iš asmeninės Kimos bylos, jai užvirė kraujas, kad jis privertė iš naujo išgyventi siaubą, kurį patyrė broliukui mirus iš bado, kai abu buvo prirakinti ir palikti prie

radiatoriaus. Taip, ji vis iš naujo — bet tik sapnuose — išgyvendavo brolio mirtį ir bergždžiai stengdavosi jį išgelbėti.

Nors Kima protestavo ir aiškino supykusi tik todėl, kad vaikas mirė per nelemtas dvi valandas, kurių prireikė orderiui gauti, policijos psichologas savo ataskaitoje pažymėjo, jog Kima „neskiria deramo dėmesio esminėms problemoms, kurios ateityje gali sukelti jai rūpesčių“.

Laimė, jos seržantas tuo metu duso nuo darbo ir jam trūko žmonių, todėl į ataskaitą pažiūrėjo pro pirštus. Jeigu būtų atsakingiau įvertinęs psichologo įžvalgas, Kima būtų galėjusi lengvai netekti darbo.

Nuleidęs galvą Vudis laukė paaiškinimo.

— Niekam neleisiu knistis mano galvoje, ir jūs tai žinote. Neketinu niekam nieko pasakoti ir, patikėkite, pone, taip visiems bus geriau.

Vudžio veido išraiška bylojo, kad jis neketina nusileisti.

— To reikalauja...

— Pone, — įsiterpė Kima. — Iš esmės jūs tiesiog turite žinoti, kad sugebu atlikti darbą.

— Ne, problema kur kas gilesnė, — paprieštaravo viršininkas. — Vienas tavo komandos narių žuvo...

— Šito nereikia man priminti, — nesusilaikiusi leptelėjo ji, o tada, pakeitusi balso toną, tęsė: — Bet galų gale jums labiausiai rūpi, ar galiu normaliai atlikti darbą?

Viršininkas linktelėjo.

— Tokiu atveju dar šią savaitę ant jūsų stalo atsidurs kvalifikuoto psichologo atsakymas, o tuo tarpu, tikiuosi, kad gerai mane pažinodamas leisite man grįžti.

— Poroje su Brajentu?

Kima vos susilaikė neužvertusi akių. Akivaizdu, kad bosui bus ramiau, jeigu ji dirbs su stabiliu ir pragmatišku partne-

riu. Įdomu, ką apie tai mano pats Brajentas? Juodu nesimatė daug savaičių.

— Žinoma, — atsakė detektyvė tikėdamasi, kad kalba ne tik savo, bet ir Brajento vardu.

Sekundėlę pagalvojęs Vudis linktelėjo ir pastūmė jai policininko ženklelį.

— Dramų karalienės vaidmuo tau netinka, Stoun.

Nieko nesakiusi Kima pasiėmė ženklelį. Anokia čia drama. Ji tikrai būtų išėjusi.

Tada giliai įkvėpė.

— Pone, prašau man atleisti, — prisivertė ištarti ji. Nedažnai jai tekdavo atsiprašinėti.

— Neaušink burnos, Stoun, — atkirto Vudis, kurio veidas liko suakmenėjęs.

— Ne, pone, išklauskite mane, — užsispyrė Kima. — Galbūt turėjau atsiprašyti jau prieš šešias savaites, nes man nederėjo jums abejoti, kai tyrėme Hitkresto bylą. Turėjau žinoti, kad labiausiai už viską jums rūpi vaikai. Ši klaida daugiau nepasikartos.

Tiriant paskutinę didelę bylą ji spaudė viršininką paskelbti, kad vaiko mirties priežastis — nužudymas. Tikėjosi, kad tai padės apsaugoti kitus Hitkresto mokinius. Tačiau vadovybė uždraudė Vudžiui per spaudos konferenciją minėti žodį „žmogžudystė“. Kima ėmė abejoti viršininko padorumu nenutuokdama, kad šis susitaręs su Frost, žurnaliste iš *Dudley Star*. Per spaudos konferenciją žurnalistė turėjo iškelti žmogžudystės klausimą ir tokiu būdu sudrumsti vandenį, kaip ir norėjo Kima, bei pasaugoti Vudį nuo įsakymo laužymo. Tą kartą ji nesuprato viršininko užmačių ir iki šiol dėl to graužėsi. Bet dar sunkiau buvo tai, kad klaidą pirštu pabaksnojo Treisė-kad-ją-kur-velnias-Frost. Šis įvykis dar kartą priminė

Kimai, kad aukštesnis postas jai nesišviečia. Politika — Vudžio prerogatyva.

Viršininko lūpa sutrūkčiojo.

— Palengvėjo, Stoun?

— Tiesą sakant, taip, pone, palengvėjo, — atvirai prisipažino Kima.

Nuo pat spaudos konferencijos tarp jų tvyrojo įtampa, bet Stoun vyľėsi, kad darbas padės susigrąžinti abipusę pagarbą ir pasitikėjimą, kuriais visada buvo grįsti jos ir viršininko santykiai.

— Žinai, Stoun, be tavęs čia buvo taip ramu, — tarė Vudis ir jo žvilgsnis kiek sušilo.

— Neabejoju, pone, — linktelėjo Kima. — Bet aš grįžau. Tai kur, velniai griebtu, mano komanda?

4

Kima atidarė detektyvų kambario duris ir įžiebė šviesą. Pirmas dalykas, kurį pamatė, — tai Dosono stalas. Krūptelėjusi žingtelėjo atgal. Nežinia kodėl manė, kad ant stalo tebe gulės seržanto daiktai. Tikėjosi pamatyti Šarlotės fotografiją. Lapų laikiklį, po kuriuo gulėdavo mažiau svarbūs dokumentai. Galvą linkčiojantį ateivį su saulės baterijomis, kurį Doso nui nupirko Steisė, kai jis prisipažino negalintis pakęsti tokių žaisliukų. Nors ir nemėgo, vis dėlto laikė jį ant stalo.

Kažkam užteko valios nurinkti seržanto daiktus ir dabar baldas prie durų buvo tiesiog stalas. Tuščias stalas. Darbo vieta, ir tiek. Tarsi Dosono nė nebūtų buvę.

Kima susiėmė ir patraukė į Akvariumą kampe. Aštuonių kvadratinių pėdų patalpa, kurioje tilpo tik stalas, kėdė ir bylų spintelė, jai nesant, regis, dar labiau susitraukė.

Vos užmetė savo odinę striukę ant kėdės atlošo, kambaryje pasirodė Brajentas. Pirmas komandos narys. Ir nuo šiol Brajentas — tai lygiai pusė komandos. Vogčia žvilgtelėjęs į tuščią stalą jis nusišypsojo ir ištiesė viršininkei ranką:

— Labas vakaras, ponია, mano pavardė...

Kima papurtė galvą norėdama parodyti, kad kolegos pokštas nei juokingas, nei tinkamas.

— Kaip koja? — sėsdamasis pasidomėjo Brajentas.

— Neblogai, — atsakė Kima. Kalbėtis apie sveikatą jai patiko labiau. — Manau, apsidžiaugsi išgirdęs, kad prie vairo iš manęs jokios naudos.

— Seniai žinau, viršininke. Ak, atleisk, turbūt norėjai pasakyti, kad tau neleidžiama vairuoti. Blogai supratau.

Kima nevalingai nusišypsojo: senas geras abipusis erzinimas. *Turbūt taip elgiasi draugai*, pagalvojo ji. Net jeigu nesimatė ilgiau nei mėnesį.

Nesimatyti buvo Kimos, ne Brajento, sprendimas.

Žinoma, anksčiau ar vėliau jiems teks aptarti Kimos užsisklendimo savo kiaute reikalą, bet, ačiū Dievui, ne šiandien.

— O kur?..

— Labas, viršininke, — dirbtinai džiugiai pasisveikino į kambarį įbėgusi Steisė.

Nusitraukusi nuo peties kryžmai pakabintą portfelių klestelėjo ant kėdės.

Kima pastebėjo, kad konstablė nežvilgtelėjo į nelemtąjį stalą.

— Na kaip, gerai pailsėjote? — paklausė inspektorė, prisėsdama ant laisvo stalo krašto.

Kimai toptelėjo, kad po Dosono mirties jie pirmą kartą susitinka nuovadoje. Ji sutriko. Ir anksčiau daugybę kartų susibėgdavo tik trise, bet šiandienos susitikimas priminė būseną, kurią išgyveno per nedarbingumo atostogas. Kai Barnis

būdavo kitame kambaryje, ji nė negalvodavo apie augintinį, vis tiek, kad ir ką darytų, jausdavo jį esant šalia. Bet prieš dvi savaites šunų kirpėjas išsivežė Barnį ir netikėtai Kimą užgriuvo beprotiškos tuštumos jausmas. Ji niekuo negalėjo užsiimti, tik žvilgčiodama į laikrodį žingsniavo po kambarį, kol pagaliau išgirdo skambutį į duris, pranešantį, kad augintinis grįžo namo.

Dabar ji irgi sumišusi, bet ne dėl to, kad Dasonas nesėdi įprastoje vietoje, o todėl, kad jis iš viso niekur nebesėdi.

— Na, aš buvau Brajerli Hilo kurorte, — pasigyrė Brajentas. — Daugiausia dirbau su dokumentais. Jie ten pamišę dėl popierių, — kraipydamas galvą pridūrė jis.

— O aš Sedžlio poilsio namuose, — paantrino Steisė. — Tyrinėjau stebėjimo kamerų įrašus.

Kima žinojo, kad jai esant nedarbingumo atostogose jos žmones paskirstė į kitas komandas. Regis, niekas nesumanė, ką daryti su naujokais, todėl skyrė jiems „kvailių darbą“, kaip ji mėgdavo sakyti.

— Kas ten įdomaus? — paklausė detektyvė, žinodama, kad kolegų stalai buvo apytuščiai, nes pastaruoju metu bylos atitekdavo kitoms komandoms.

Kolegos papurtė galvas, tik Steisė uždelsė sekundės dalį.

— O kaip dėl?.. — Brajentas mostelėjo galva į tuščią stalą.

— Tuo rūpinasi Vudis, — pakėlus rankas atsakė Kima ir daugiau nieko ne pridūrė.

Ji dirstelėjo į laikrodį. Buvo beveik septinta valanda vakaro, bet norėjo susitikti su komanda prieš rytojaus darbus.

— Na, ačiū už...

Kimai nespėjus pabaigti sakinio, suskambo jos telefonas.

Atsiliepusi kurį laiką klausėsi, o tada nuspaudė mygtuką „baigti pokalbį“.

— Ką gi, tikiuosi puikiai pailsėjote, nes atėjo metas imtis darbo, — pranešė atsisukusi į komandos narius.

5

— Klausyk, nebuvausi pasirengusi, aišku? — tarė Kima, kai Brajentas išvažinėjo iš nuovados aikštelės.

Piko valandų spūstis Heilsoveno aplinkkelyje buvo jau išsisklaidžiusi.

— Nieko nesakau, viršininke.

— Tau ir nereikia sakyti, — patogiausiai pasidėdama koją pasakė Kima. — Jauste jaučiu, kad mane kaltini.

— Viršininke, tai tik samprotavimai. Norėjai pabūti viena, todėl ir nelindau į akis. Viskas paprasta.

Inspektore dirstelėjo į kolegą sau iš dešinės ir jo veido išraiškoje nepastebėjo apsimetinėjimo.

Jis dukart skambino, siūlėsi užėiti, bet abu kartus Kima atsisakė. Juk būtų reikėję bendrauti, o kalbėtis ji nenorėjo. Ir negalėjo.

— Jei kam ir pakenkei, tai tik sau, — raminausiai pridūrė seržantas, iš A485 kelio sukdamas į Lezeso parką.

Aha, ko gero, kolega teišus.

— Nežinai, kur mes?.. — Brajentas nebaigė klausimo, nes pastebėjo tris policijos automobilius. Jie stovėjo mašinų aikštelės gale, netoli sargo būdelės, ir blokavo įėjimą į parką.

Lezeso parkas — tai 141 akro teritorija į rytus nuo Heilsoveno. Aštuoniolikto amžiaus viduryje jį įkūrė poetas Viljamas Šenstonas*. Čia lankytojus vilioja grįšti takeliai, giraitė,

* William Shenstone (1714—1763). Čia ir toliau vertėjos paaiškinimai.

pieva, upeliukai, kriokliai ir dideli tvenkiniai. Tai pirmosios kategorijos parkas, įtrauktas į valstybinių Didžiosios Britanijos istorinių parkų bei sodų registrą, bei vienas pirmųjų laukinių Anglijos parkų. Tik šis faktas netrukdo vaikigaliams, įsitaisius ant suoliukų, traukti cigaretes ir gurkšnoti sidrą, o smulkiems narkotikų prekeiviams — pardavinėti kvaišalus keletoje gerai žinomų vietelių parko pakraštyje.

Kima suprato, kad išskyrus budinčio policijos padalinio darbuotojus, jie atvyko pirmi. Kelionė iš nuovados į parką užtruko mažiau nei penkias minutes.

— Imk, viršininke, — tarė Brajentas iš багаžinės paduodamas mėlynų antbačių porą. Buvo malonu matyti, kad kolega apdairus, kaip visada.

Jie priėjo prie vakarinės medžių ribos, kur grupė žmonių, vilkinčių geltonas liemenes, nusikaltimo vietos juosta tvėrė tarpą tarp dviejų medžių.

Čia laukė policijos pareigūnas.

— Ten, — tarė apkūnus konstebelis, smakru rodydamas į miškelį. — Nieko nelietėme.

— Nejau nė pulso nepatikrinot?

— Nebuvo reikalo, ponias, — papurtė galvą policininkas.

Kima patraukė takeliu į miško gilumą. Už dvidešimties pėdų, šalia vienišo suoliuko, išvydo tai, ko žvalgėsi.

Einant prie kūno jai ant rankos paptelėjo lietaus lašas. Šiltas ir sodrus.

Kima pastebėjo, kad Brajentas sustingo, ir nusekė jo žvilgsnį. Iškart suprato, apie ką galvoja kolega. Kūno jiems prieš akis padėtis panėšėjo į Kevino Doso, kai jį rado ant varpinės grindų. *Įdomu, ar nuo šiol kiekvienoje nusikaltimo vietoje vaidensis Doso, šmėstelėjo mintis Kimos galvoje.*

— Eik ir išsiaiškink, ką jie žino, — paliepė Brajentui, kryptelėdama galva į konsteblius.

Dar kartą pažvelgęs į kūną seržantas nuėjo.

Kima giliai įkvėpė, prisivertė nebegalvoti apie Dosoaną ir žengė prie lavono.

Šis tįsojo kniūbsčias, galvą pasukęs inspektorės pusėn. Kairys skruostas mirko po lietaus likusiame purvyne. Plaukai ant pakaušio buvo susivėlę, sulipę nuo sukrešėjusio kraujo.

Kimai ant galvos kaptelėjo dar pora lašų — netrukus vėl kils audra.

Suprantama, kodėl konstebliis nepasivargino tikrinti aukos pulso. Žolė aplink kūną buvo raudona nuo kraujo, o akis, kurią ji matė, atrodė kaip stiklinė ir žvelgė pažeme į tolj.

Dar vienas lašas nukrito Kimai ant kaklo.

Prakeikimas, kriminalistų su palapine kol kas nematyti, o Brajentas, kad ir koks būtų apdairus, vargu ar vežiojasi bagažinėje ką nors panašaus.

Puikiai žinoma, kad lietus — tai ekspertų kriminalistų priešas. Kaip ir aplaidūs pareigūnai.

Reikėjo greitai ką nors sumąstyti. *Pasinaudok tuo, kas po ranka*, dairydamosi pagalvojo Kima.

Šalia buvo šeši uniformuoti policininkai. Reikėjo apsispręsti: stengtis apsaugoti visą nusikaltimo vietą ar tik lavoną. Kas galų gale suteiks daugiausia įkalčių?

— Vaikinai, ateiškite čia ir nusivilkite striukes, — lietui stiprėjant pašaukė ji. — Turime apsaugoti kūną.

Inspektorė atsiklaupė prie lavono ir aplink sušlamėjo šviesą atspindinčios liemenės.

Kima susiraukė pajutusi, kaip nuo blauzdos iki pat kirkšnies pervėrė skausmas.

Nors mirusysis vilkėjo lietpaltį, buvo matyti, kad turi antsvorio. Jo švarkas, kaip ir batai, buvo geros kokybės. Rankos tįsojo prie šonų, ten, kur nukrito; buvo aišku, kad auka

nesistengė išsilaikyti ant kojų. Vadinasi, mirė anksčiau, nei nuvirto ant žemės.

Kima prisimerkė ir išsitraukė žibintuvėlį. Jai virš galvos ėmė skleistis policininkų striukės ir trūko šviesos, bet kūnas liko sausas.

Paskui išgirdo, kad už nugaros privažiavo mašina. Turbūt Kitsas, patologas, arba Mičas, kuris paprastai vadovauja ekspertų kriminalistų komandai.

Reikia manyti, ji spės kyštelėti ranką į priekinę aukos kišenę ir atsargiai paieškoti joje pinigines, kol šiedu prisistatys į nusikaltimo vietą ir pasakys, kad to daryti nevalia.

Užčiuopusi drėgną kišenės pamušalą Kima prisiminė, kad drėgmė nuo žemės taip pat sunkiasi pro jos brezento kelnes ir jau pasiekė kelius.

Akimirką susimąstė, ką ją pamatęs dabar pasakytų gydytojas Šahas. *Nevairuoti, maža fizinė apkrova ir sėdimas darbas*, įspėjo jis.

Hm... Ne tiek ir daug apribojimų, o vieno iš trijų detektyvė netgi laikosi — neblogai.

Kima atsegė geros odos piniginę ir akimirksniu atmetė labiausiai tikėtiną žmogžudystės motyvą. Šį vyrą užmušė ne dėl pinigų. Banknotų skyriuje gulėjo nepaliesti mažiausiai aštuoniasdešimt svarų.

Žibintuvėlio šviesoje ji pirmiausia pastebėjo nedidelę dviejų tamsiaplaukių, besijuokiančių berniukų — neabejotinai brolių — nuotrauką.

Pasižiūrėjusi į vairuotojo pažymėjimo nuotrauką Kima susiraukė ir prisikišo ją arčiau akių. Nukreipė žibintuvėlį į pavardę.

— Brajantai! — pašaukė, atidžiai antrąkart perskaičiusi pavardę.